

**Endringer i
rammetilskudd ved
kommune-
sammenslåinger i
deler av Oppland**

*Av
Trond Erik Lunder
og
Karl Gunnar Sanda*

Telemarksforsking-Bø

**TF-notat nr 2/2005
28. januar 2005**

© Telemarksforsking-Bø 2005
TF-notat nr. 2/2005
ISSN 0802-3662
Pris: kr. 100,-

Telemarksforsking-Bø
Postboks 4
3833 Bø i Telemark
Tlf: 35 06 15 00
Fax: 35 06 15 01
www.telemarksforsking.no

FORORD

Dette notatet er utarbeidet i løpet av januar 2005 på oppdrag fra KS Oppland i forbindelse med kommunestrukturprosjektet "Fremtidens kommuner – med ansvar for egen utvikling".

Notatet tar for seg rammetilskuddsberegninger for de kommunesammenslåingsalternativene i Oppland fylke som *ikke* er dekket gjennom andre rapporter (Valdres er dekket i rapporten "Bedre å være stor enn (u)lykkelig som liten" (Asplan Viak as – rapport 2002/064) og Nord- og Midt-Gudbrandsdal er dekket i rapporten "Økonomiske effekter av ulike alternativer for kommunesammenslåing i Midt- og Nord-Gudbrandsdal" (Telemarksforskning-Bø arbeidsrapport nr. 39/2004)).

Notatet kommer siden til å inngå som et kapittel i en fellesrapport som Telemarksforskning-Bø og Asplan Viak skal utarbeide for samme oppdragsgiver. Notatet sendes nå oppdragsgiver til bruk i den pågående strukturdiskusjonen i Oppland.

Notatet er skrevet av Trond Erik Lunder og Karl Gunnar Sanda med sistnevnte som prosjektleder. Telemarksforskingskollega Bent Brandtzæg har laget kartmaterialet, SSB har levert noe av grunnlagsmaterialet til de økonomiske beregningene, og til beregningene har vi hatt uvurderlig nytte av KS sin prognosemodell for beregning av rammetilskudd.

Bø 28.1.05

Karl Gunnar Sanda

INNHALDSFORTEGNELSE

1	Inntektssystemet og beregningsopplegg.....	5
1.1	Inntektssystemet og effekter på rammeoverføringene ved en sammenslåing.....	5
1.2	Opplegg for beregning av inntektssystemeffekter for de 8 konstellasjonene	6
1.3	Et typisk utviklingsforløp for rammetilskuddet ved en sammenslåing.....	7
2	Beregninger for 8 nye kommunekonstellasjoner i sørøstlige deler av Oppland	8
2.1	Toten kommune.....	9
2.2	GLT kommune	11
2.3	Stor-Gjøvik kommune.....	13
2.4	Hadeland kommune.....	15
2.5	Vigga kommune	17
2.6	Sør-Gudbrandsdalen kommune.....	19
2.7	Land kommune.....	21
2.8	Land og Etnedal kommune	23
3	Oppsummering	25

1 INNTEKTSSYSTEMET OG BEREGNINGSOPPLEGG

1.1 Inntektssystemet og effekter på rammeoverføringene ved en sammenslåing¹

Rammeoverføringene fra staten til kommunene fordeles ved hjelp av det såkalte inntektssystemet. Dette systemet er under stadig endring, og våre beregninger baserer seg på det systemet som er gjeldende for 2005, blant annet med tilbakeføring av selskapsskatten til kommunene og innføring av en mer symmetrisk inntektsutjevning rundt et landsgjennomsnitt på 100 %. Som kjent er det nedsatt et inntektssystemutvalg som skal utrede et nytt inntektssystem som det tas sikte på å innfase i år 2007. Utvalget har som et særlig mandat å vurdere de delene av systemet som fungerer som barrierer for sammenslåing av kommuner. Dette vil, når den tid kommer, selvfølgelig kunne få konsekvenser for de beregningene vi presenterer i denne rapporten.

Men tilbake til *dagens* inntektssystem: Dette består av 8 hovedelementer som alle påvirkes av en sammenslåing. For noen av disse elementene – innbyggertilskuddet for eksempel – er det bare å summere verdiene for de sammenslåtte kommunene, og sammenslåingen påvirker dermed ikke størrelsen på innbyggertilskuddet. Andre inntektssystemelementer får helt nye verdier ved en sammenslåing og dermed påvirkes rammeoverføringene i positiv eller negativ retning. Følgende seks faktorer kan påvirkes ved en sammenslåing og føre til endringer i rammetilskuddet:

1. Reisekriteriene (reisetid, sone og nabo)
2. Urbanitetskriteriet
3. Basistilskuddet
4. Regionaltilskuddet
5. Inntektsutjevninga
6. Inndelingstilskuddet

Reisekriteriene vil i sum få økte verdier ved en sammenslåing, noe som vil gi reelt mer i rammeoverføringer til den nye kommunen. Dette skal være en kompensasjon for de økte kostnadene kommunen antas å få som følge av større reiseavstander i en ny kommune, og endringen skal i følge teorien bak inntektssystemet ikke gi noen netto gevinst. Men nå er det jo ikke noe i veien for at kommunen velger å organisere seg akkurat som før sammenslåingen, og da kan det økte tilskuddet betraktes å være en nettogevinst av sammenslåingen.

Basistilskuddet er et likt beløp på ca 6,5 mill kr² som alle kommuner får ”bare de er en kommune”. En sammenslått kommune får fortsatt bare ett basistilskudd – de øvrige mister man.

¹ For mer detaljer om dette temaet henvises det til Arbeidsrapport nr 22/2004 fra Telemarksforsking-Bø: ”Hva skjer med rammeoverføringene ved kommunesammenslåing?” (Håkonsen, Lie, Lunder, Løyland og Sanda).

² Verdien av et basistilskudd endrer seg med antall kommuner i landet og det beregnede utgiftsbehovet for kommunesektoren som ligger til grunn for det utgiftsutjevningende tilskuddet. Vi tar utgangspunkt i versjon prok0410 av prognosemodellen til KS, hvor verdien av et basistilskudd i 2005 er ca 6,5 millioner kroner.

Regionaltilskuddet er et småkommunetilskudd på 3,3 mill kr. Av kommunene som inngår i sammenslutningsalternativene her er det kun Etnedal som mottar dette tilskuddet. Dette blir borte ved en sammenslåing fordi alle de nye sammenslåingskonstellasjonene vil få flere enn 3200 innbyggere, som er hovedkravet for å få regionaltilskudd.

Inntektsutjevninga for en sammenslått kommune vil bare bli påvirket dersom de opprinnelige kommunene kom fra ulike skatteinntektsklasser (i inntektssystemssammenheng). I vårt utredningsområde har alle kommunene, med unntak av Lillehammer, en skatt pr innbygger som ligger under 90 % av landsgjennomsnittet³. De utløser dermed en ekstra kompensasjon i det nye inntektsutjevningssystemet. Lillehammer, som har et skatteinntektsnivå på ca 97 %, utløser ikke denne kompensasjonen, og den nye kommunekonstellasjonen Sør-Gudbrandsdal, som inkluderer Lillehammer og får et skatteinntektsnivå på 93 %, vil dermed få noe mindre i inntektsutjevning enn summen av det de fikk som selvstendige kommuner.

For å dempe overgangen fra gammelt til nytt inntektsnivå som følge av bortfall av basis- og regionaltilskudd er det innført et eget *inndelingstilskudd* som nøyaktig tilsvarende de basis- og regionaltilskudd som man mister ved en sammenslåing. Men dette inndelingstilskuddet får man bare i de 10 første årene og deretter trappes det ned over de 5 påfølgende årene.

Vi tar i våre beregninger ikke hensyn til at også *skjønnsmidlene* kan påvirkes ved en sammenslåing.

1.2 Opplegg for beregning av inntektssystemeffekter for de 8 konstellasjonene

Grunnlagsdata knyttet til kriteriene ”beregna reisetid”, ”sone” og ”nabo” er beregnet av Statistisk sentralbyrå for alle de 8 konstellasjonene. Beregningene er gjennomført i prognosemodellen til KS, versjon ”prok0410”⁴, ved å opprette nye kommuner og legge inn nye verdier for følgende kriterier:

- Alle kriteriene i kostnadsnøkkelen for utgiftsutjevning⁵.
- Nytt antall kommuner i landet, for beregning av basistilskuddet.
- Anslag på skatteinntekter som foreslått i KS-modellen
- Inndelingstilskudd⁶

Med disse dataene kjøres det partielle beregninger ved hjelp av KS sin prognosemodell for hver konstellasjon både med og uten sammenslåing. De direkte økonomiske effektene av en sammenslåing slår bare ut på rammetilskuddet, men siden rammetilskuddet også inneholder et element koblet til skatt – nemlig inntektsutjevningen – går vi veggen om ”frie inntekter” (= skatt + rammetilskudd) for å finne fram til differansene mellom dagens nivå,

³ Skattenivået er basert på de anslag på skatteinntekter i 2005, inkludert selskapsskatt, som ligger i prognosemodellen fra KS, versjon prok0410.

⁴ Datert 23.11.04

⁵ Nye verdier for ”reisetid”, ”sone” og ”nabo” er beregnet av SSB. Nye verdier for ”urbanitet” er beregnet av oss. Verdiene for de øvrige kriteriene ble konstruert ved å summere tilsvarende verdier for enkeltkommunene, det samme gjelder skatteinntektene og netto tilskudd/trekk for barn i private og statlige skoler.

⁶ Verdien av et basistilskudd er satt til 6,485 mill. kroner i beregningene av inndelingstilskudd.

nivået de 10 årene man har inndelingstilskudd og nivået etter 15 år når inndelingstilskuddet er borte. For hver kommunekonstellasjon er summene og differansene satt opp i tabeller lik det eksempelet som er vist under.

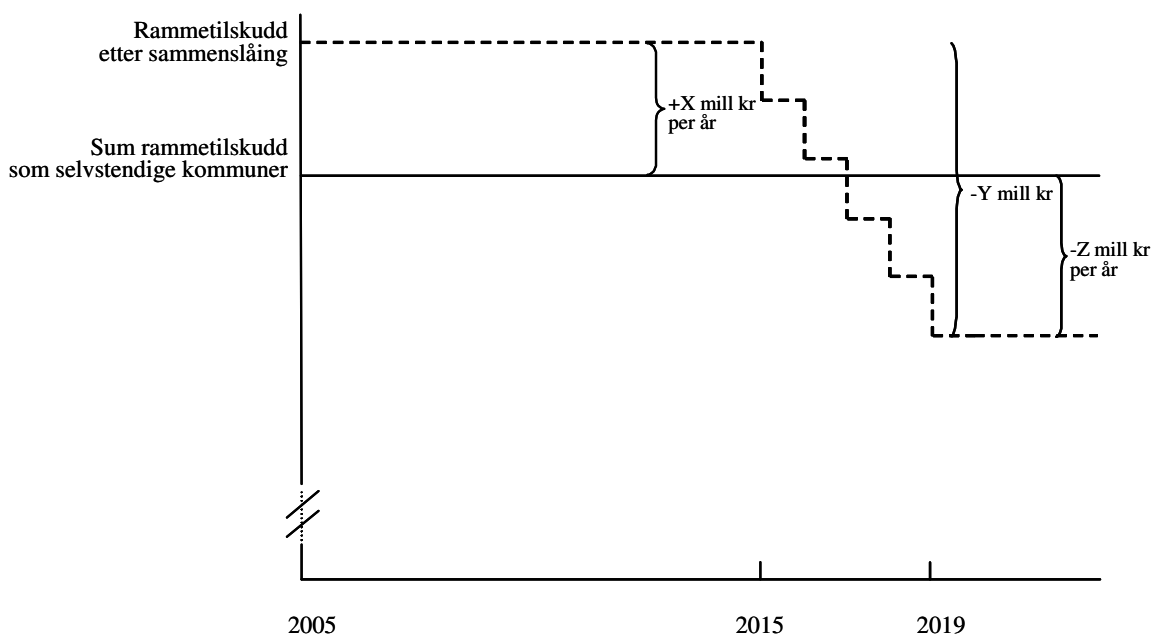
Tabell 1: Frie inntekter pr år i millioner 2004-kr. Eksempelkommune

	Eksempelkommune
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	300
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	330
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	280
Årlig effekt av sammenslåing de første 10 årene (B-A)	+30
Årlig effekt av sammenslåing fra og med år 15 (C-A)	-20

1.3 Et typisk utviklingsforløp for rammetilskuddet ved en sammenslåing

Som vi har vært inne på tidligere, vil rammetilskuddet – og dermed de frie inntektene – til kommunene bli påvirket ved en kommunesammenslåing, men utviklingsforløpet vil bli forskjellig avhengig av hvilke kommuner som slår seg sammen⁷. Figur 1 illustrerer skjematisk et typisk utviklingsforløp for rammetilskuddet ved en sammenslåing av spredtbygde kommuner med lave skatteinntekter slik som en del av de aktuelle kommunekonstellasjonene vi skal se på i den sørlige delen av Oppland. Men vi vil også få se at forløpet er avhengig av kommunetype, og at flere av sammenslutningene som involverer større og mer tettbygde kommuner, vil motta høyere rammetilskudd enn som enkeltkommuner, også etter at inndelingstilskuddet har falt bort.

Figur 1: Skjematisk utviklingsforløp for rammetilskuddet ved kommunesammenslåing

⁷ Se også Håkonsen mfl. : Hva skjer med rammeoverføringene ved kommunesammenslåing (Økonomisk forum nr. 8, 2004)

Den *heltrukne linjen* er summen av rammetilskudd de aktuelle kommunene får før sammenslåing. For enkelthets skyld forutsetter vi at de beholder akkurat det samme tilskuddsnivået ”for all framtid” hvis de fortsetter som selvstendige kommuner⁸. Den *stiplede linjen* viser hvordan rammetilskuddet vil utvikle seg i perioden etter en sammenslåing som skjer 1.1.2005. Vi ser at en sammenslåing først gir X millioner kr i *større* overføringer som følge av at reisetid og -avstander i den nye kommunen mest sannsynlig øker. Etter 10 år begynner *nedtrappingen av inndelingstilskuddet* (Y) som denne kommunen fikk ved sammenslåingen. Etter nye 5 år er den sammenslåtte kommunen nede på det tilskuddsnivået den skal ha på *lang sikt*. Og for akkurat dette eksempelet ser vi at det langsiktige tilskuddsnivået for den sammenslåtte kommunen ligger Z millioner kr under det de selvstendige kommunene hadde til sammen.

2 BEREGNINGER FOR 8 NYE KOMMUNE-KONSTELLASJONER I SØRØSTLIGE DELER AV OPPLAND

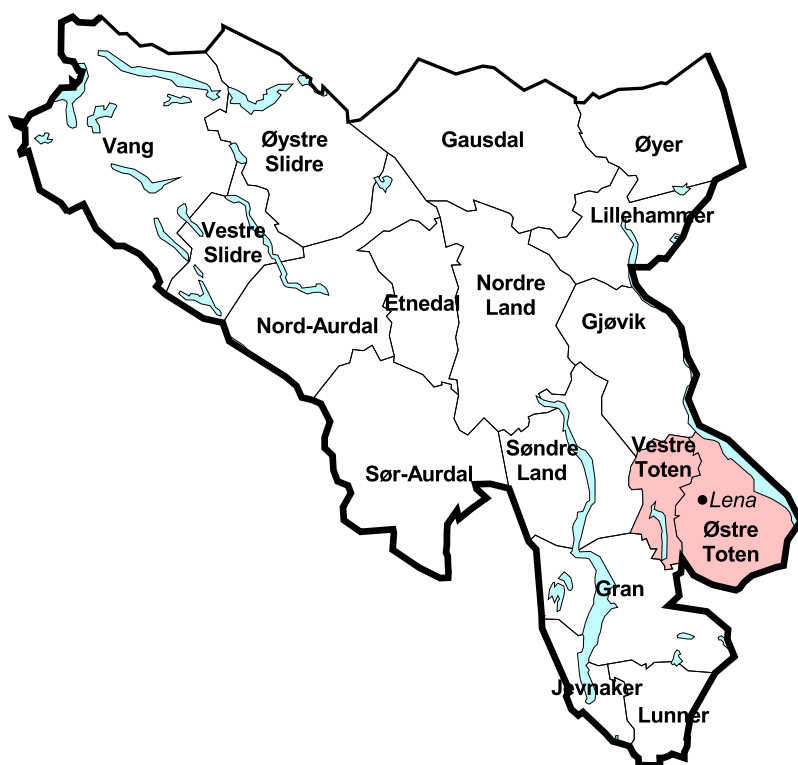
Tabell 2 Sammenslutningsalternativer

Nytt ”kommunenavn”	Kommuner som inngår	Kommunesenter
Toten kommune	Vestre Toten, Østre Toten	Lena
GLT kommune	Gjøvik, Østre Toten, Vestre Toten, Søndre Land og Nordre Land	Gjøvik
Stor-Gjøvik kommune	Søndre Land, Gjøvik, Vestre Toten	Gjøvik
Hadeland kommune	Jevnaker, Gran, Lunner	Gran
Vigga kommune	Gran og Lunner	Gran
Sør-Gudbrandsdal kommune	Lillehammer, Gausdal, Øyer	Lillehammer
Land kommune	Søndre Land og Nordre Land	Dokka
Land og Etnedal kommune	Søndre Land, Nordre Land, Etnedal	Dokka

Beregninger av reisetidskriteriet er basert på kommunesenter som i oppstillingen ovenfor. Et annet kommunesenter vil kunne gi kortere eller lengre gjennomsnittlig reisetid til kommunesenter, og dermed endre resultatene tilsvarende.

⁸ I realiteten vil selvfølgelig rammetilskuddet svinge med endringer i folketall, befolkningssammensetning, totalrammer for kommuneøkonomien og inntektssystemet.

2.1 Toten kommune

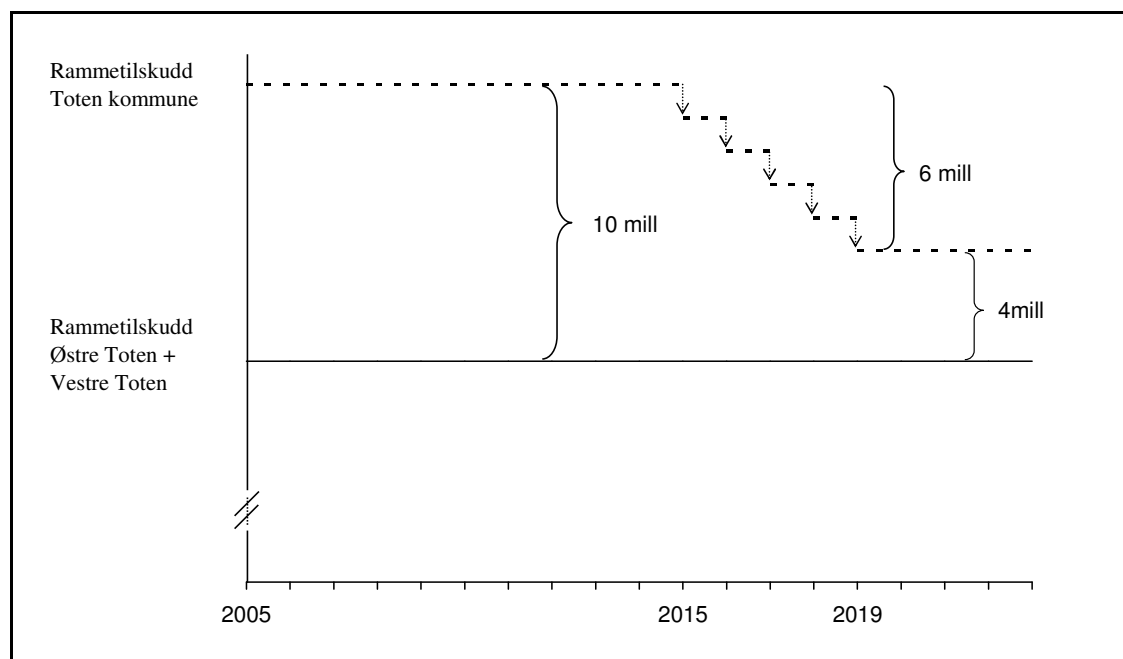
Tabell 3 Noen kommunekarakteristika, Toten

Knr.	Kommune	Innbyggere Pr 1.1.04	Areal i km ²	Brutto driftsinntek- ter '03 (1000-kr)	Skatt pr innb- ifht et lands- snitt på 100 % (antatt '05)	Regional- tilskudd 2005 (1000-kr)
0528	Østre Toten	14657	561	571634	78 %	0
0529	Vestre Toten	12627	249	464597	87 %	0
	Toten	27284	810	1036231	82 %	0

En sammenslutning bestående av Østre og Vestre Toten vil gi en folkerik kommune med relativt små avstander. Skatteinntektene ligger under 90 % av landsgjennomsnittet for begge kommunene.

Tabell 4: Frie inntekter pr år i millioner 2004-kr. Toten

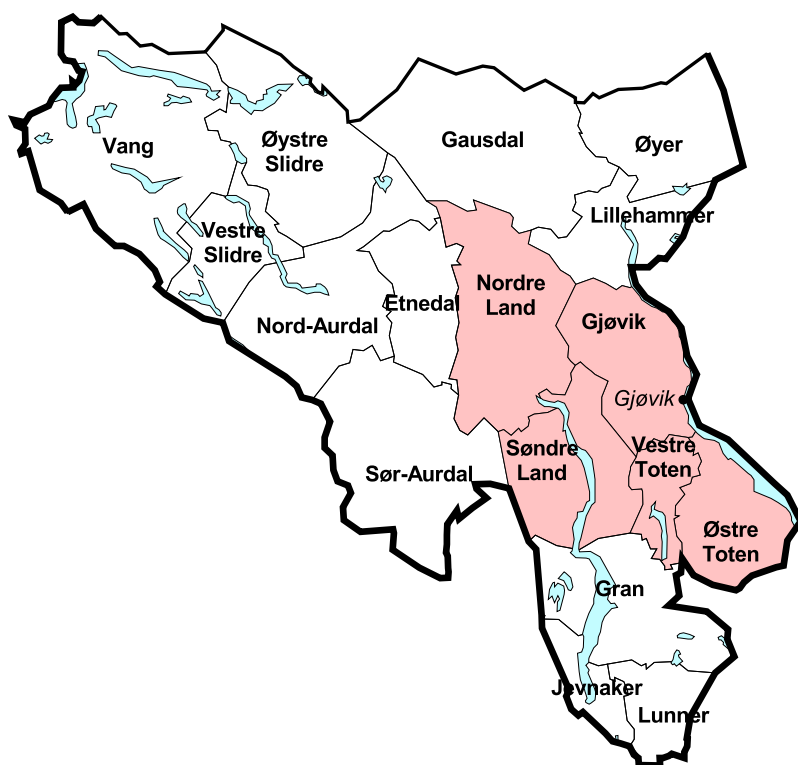
	Toten
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	703
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	713
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	707
Årlig effekt de første 10 årene (B-A)	+10
Årlig effekt fra og med år 15 (C-A)	+4

Figur 2 Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing. Toten

Toten kommune vil få økt rammetilskudd med 10 millioner de første 10 årene. Av dette utgjør inndelingstilskuddet drøyt 6 millioner, så når dette faller bort vil det fortsatt være ca 4 millioner i årlig gevinst i forhold til enkeltkommunenes rammetilskudd. Det er økning i reisetidskriteriet og urbanitetskriteriet som gir utslag i utgiftsutjevningen. De første 15 årene vil sammenslutningen motta til sammen 132 millioner mer enn om de forblir enkeltkommuner og deretter ha en årlig gevinst på 4 millioner, som utgjør 0,4 % av brutto driftsinntekter.

2.2 GLT kommune

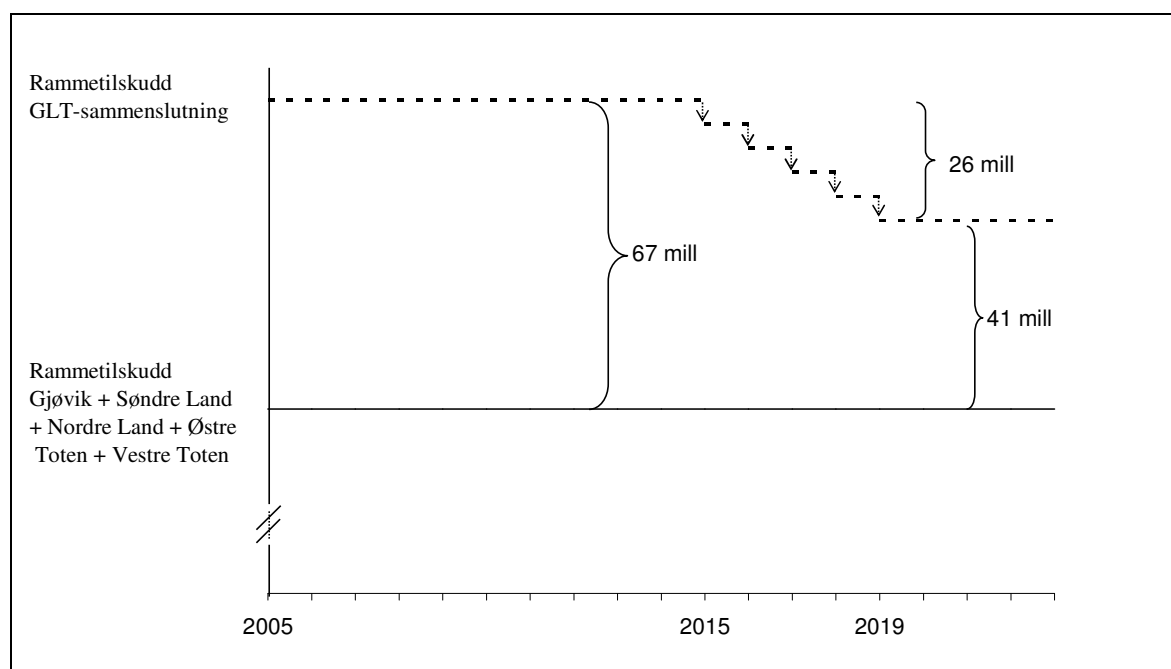
Tabell 5 Noen kommunekarakteristika, GLT

Knr.	Kommune	Innbyggere Pr 1.1.04	Areal i km ²	Brutto driftsinntek- ter '03 (1000-kr)	Skatt pr innb- ifht et lands- snitt på 100 % (antatt '05)	Regional- tilskudd 2005 (1000-kr)
0502	Gjøvik	27526	672	1032404	87 %	0
0528	Østre Toten	14657	561	571634	78 %	0
0529	Vestre Toten	12627	249	464597	87 %	0
0536	Søndre Land	6127	728	313409	70 %	0
0538	Nordre Land	6878	955	274556	82 %	0
GLT		67815	3165	2656600	85 %	0

GLT vil, sammenlignet med dagens kommunestruktur, være den 8. største kommunen i Norge målt i innbyggertall, og nest størst i Sør-Norge målt i areal, så vidt mindre enn Rendalen. Alle kommunene har skatteinntekter som ligger under 90 % av landsgjennomsnittet, og en sammenslåing vil derfor ikke ha noen innvirkning på inntektsutjevningen i inntektssystemet.

Tabell 6: Frie inntekter pr år i millioner 2004-kr. GLT

	GLT
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	1750
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	1817
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	1791
Årlig effekt de første 10 årene (B-A)	+67
Årlig effekt fra og med år 15 (C-A)	+41

Figur 3 Rammetilskudd med og uten sammenslåing. GLT

GLT vil motta 67 millioner årlig i tillegg til hva kommunene vil motta som enkeltkommuner. Siden kommunen blir folkerik, er økningen i urbanitetskriteriet betydelig. Den blir også stor arealmessig og får en stor økning i bosettingskriteriene "reisetid" og "sone". Kriteriet "nabo" gir en mindre reduksjon. Inndelingstilskuddet består av 4 basistilskudd som medfører at gevinsten reduseres og er 26 millioner lavere etter 15 år. Likevel vil det også i de etterfølgende årene være en gevinst i forhold til dagens kommunestruktur på 41 millioner årlig. Dette utgjør 1,5 prosent av brutto driftsinntekter. De første 15 årene vil den samlede gevinsten være på hele 927 millioner.

2.3 Stor-Gjøvik kommune

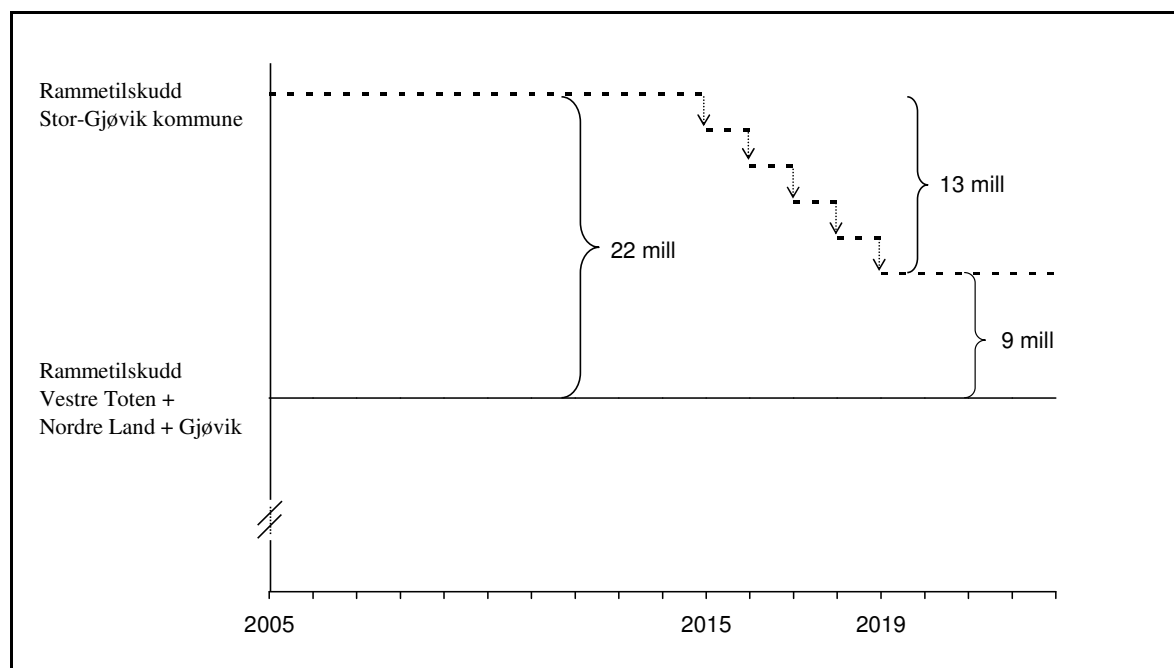
Tabell 7 Noen kommunekarakteristika, Stor-Gjøvik

Kommune	Innbyggere Pr 1.1.04	Areal i km ²	Brutto driftsinntek- ter '03 (1000-kr)	Skatt pr innb- ifht et lands- snitt på 100 % (antatt '05)	Regional- tilskudd 2005 (1000-kr)
0502 Gjøvik	27526	672	1032404	87 %	0
0529 Vestre Toten	12627	249	464597	87 %	0
0536 Søndre Land	6127	728	313409	70 %	0
Stor-Gjøvik	46280	1649	1810410	85 %	0

Sammenslutningen Stor-Gjøvik vil være landets 14. største kommune i antall innbyggere. Alle enkeltkommunene ligger under 90 % av landsgjennomsnittet av skatteinntekter.

Tabell 8: Frie inntekter pr år i millioner 2004-kr. Stor-Gjøvik

	Stor-Gjøvik
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	1169
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	1191
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	1178
Årlig effekt de første 10 årene (B-A)	+22
Årlig effekt fra og med år 15 (C-A)	+9

Figur 4 Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing.. Stor-Gjøvik

Stor-Gjøvik kommune vil motta 22 millioner ekstra årlig de første ti årene etter en sammenslåing. Som i alternativet GLT er det "reisetid", "sone" og urbanitetskriteriet som gir utslagene, men i noe mindre skala. Inndelingstilskuddet består av to basistilskudd på til sammen 13 millioner, som trappes ned i 5 trinn med start 10 år etter tidspunktet for sammenslåingen. Etter 15 år er det fortsatt en årlig gevinst på 9 millioner, som tilsvarer 0,5 % av brutto driftsinntekter.

2.4 Hadeland kommune

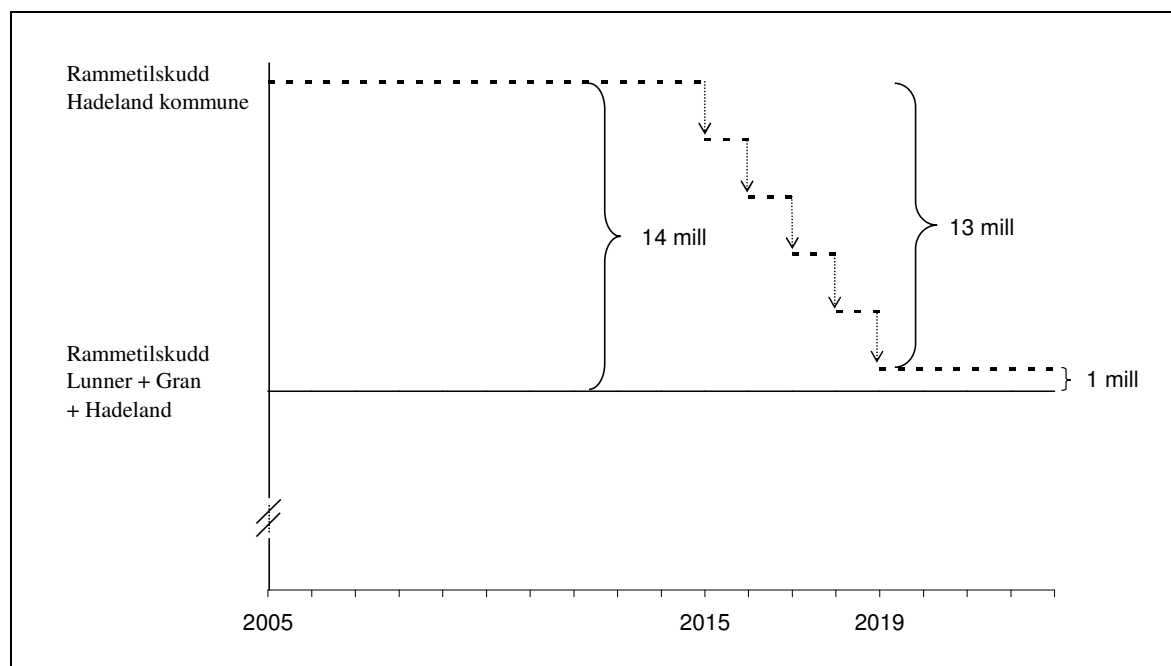
Tabell 9 Noen kommunekarakteristika, Hadeland

Knr.	Kommune	Innbyggere Pr 1.1.04	Areal i km ²	Brutto driftsinntek- ter '03 (1000-kr)	Skatt pr innb- ifht et lands- snitt på 100 % (antatt '05)	Regional- tilskudd 2005 (1000-kr)
0533	Lunner	8463	292	300848	86 %	0
0534	Gran	13095	757	503612	83 %	0
0532	Jevnaker	6334	225	233891	83 %	0
Hadeland		27892	1274	1038351	84 %	0

Sammenslutningen Hadeland kommune vil bestå av tre kommuner som er forholdsvis like når det gjelder befolkningstetthet og inntektsnivå.

Tabell 10: Frie inntekter pr år i millioner 2004-kr. Hadeland

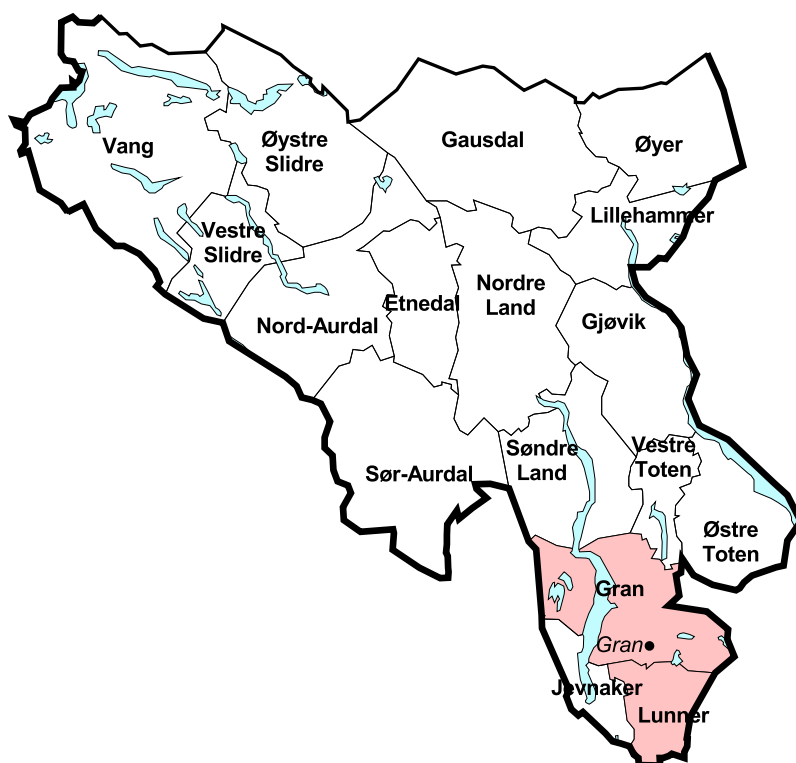
	Hadeland
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	704
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	718
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	705
Årlig effekt de første 10 årene (B-A)	+14
Årlig effekt fra og med år 15 (C-A)	+1

Figur 5 Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing. Hadeland

Hadeland kommune vil få en årlig gevinst på 14 millioner i forhold til dagens situasjon inntil inndelingstilskuddet forsvinner. Deretter vil det være en årlig gevinst på 1 million, som er mindre enn en promille av brutto driftsinntekter. Total gevinst de første 15 årene vil være 171 millioner. Det er i hovedsak reisetid og urbanitetskriteriet som gir økt utgiftsutjevning.

2.5 Vigga kommune

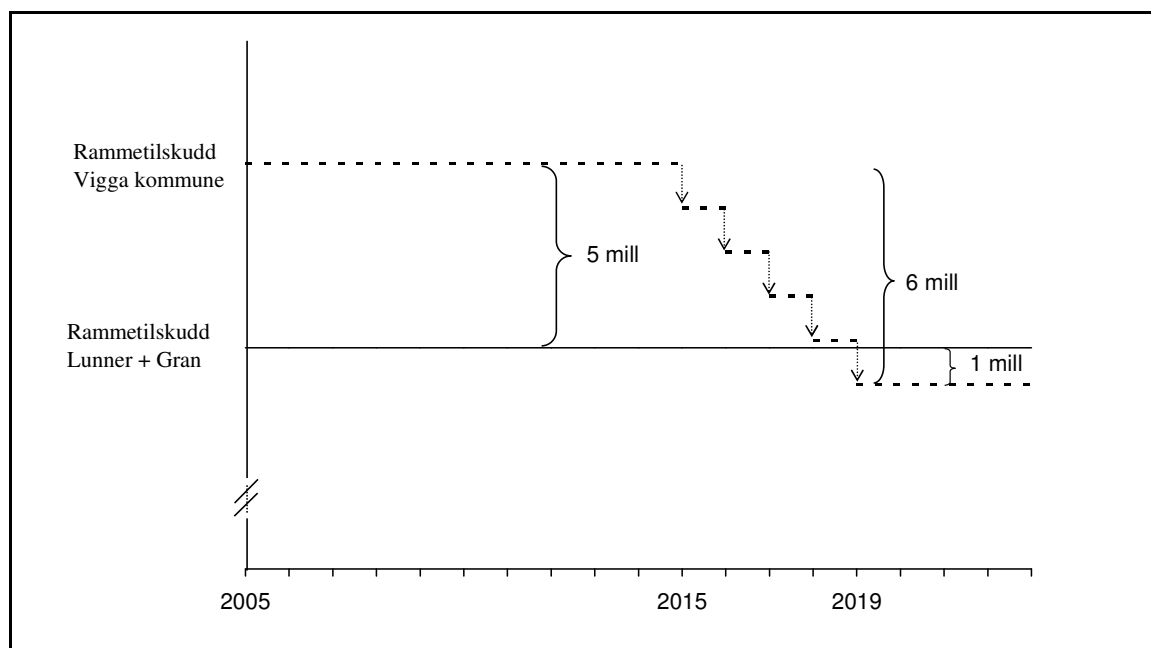
Tabell 11 Noen kommunekarakteristika, Vigga

Knr.	Kommune	Innbyggere Pr 1.1.04	Areal i km ²	Brutto driftsinntek- ter '03 (1000-kr)	Skatt pr innb- ifht et lands- snitt på 100 % (antatt '05)	Regional- tilskudd 2005 (1000-kr)
0533	Lunner	8463	292	300848	86 %	0
0534	Gran	13095	757	503612	83 %	0
Vigga		21558	1049	804460	84 %	0

Vigga kommune omfatter de to største kommunene fra Hadeland-konstellasjonen, Lunner og Gran. Begge er mellomstore kommuner med relativt lave skatteinntekter pr innbygger.

Tabell 12: Frie inntekter pr år i millioner 2004-kr. Vigga

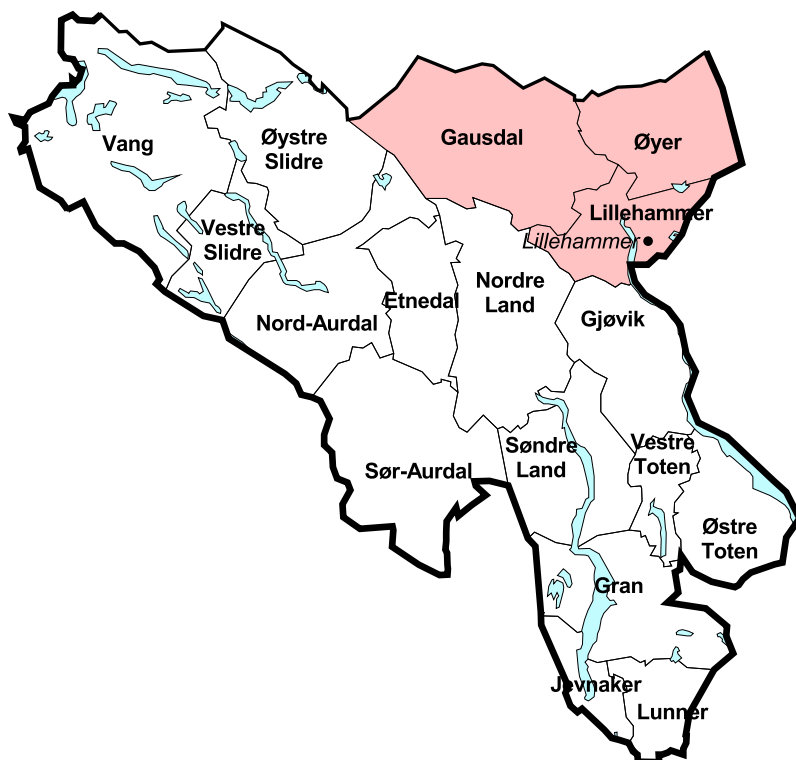
	Vigga
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	546
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	551
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	545
Årlig effekt de første 10 årene (B-A)	+5
Årlig effekt fra og med år 15 (C-A)	-1

Figur 6 Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing. Vigga.

Vi ser at kommunen vil ha en liten gevinst de første årene, mens de etter 15 år vil motta ca en million mindre årlig enn de ville gjort som enkeltkommuner som følge av at de mister et basistilskudd. De 14 første årene vil gi en samlet gevinst på 58 millioner.

2.6 Sør-Gudbrandsdalen kommune

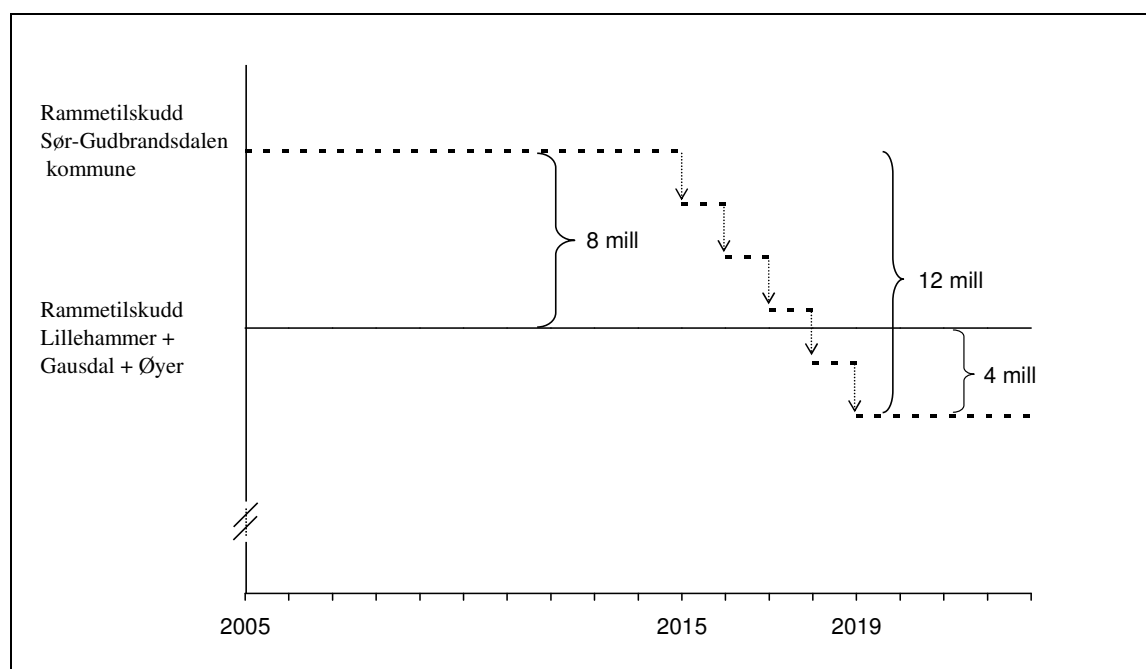
Tabell 13 Noen kommunekarakteristika, Sør-Gudbrandsdal

Knr.	Kommune	Innbyggere Pr 1.1.04	Areal i km ²	Brutto driftsinntek- ter '03 (1000-kr)	Skatt pr innb- ifht et lands- snitt på 100 % (antatt '05)	Regional- tilskudd 2005 (1000-kr)
0501	Lillehammer	25070	477	988474	97 %	0
0521	Øyer	4870	640	193482	90 %	0
0522	Gausdal	6186	1189	250139	81 %	0
Sør-Gudbrandsdalen		36126	2306	1432095	93 %	0

Med Sør-Gudbrandsdal kommune vil Lillehammer knyttes til de mer spredt bebygde kommunene Øyer og Gausdal. Kommunene som inngår i sammenslutningen har skatteinntekter på begge sider av 90 % -grensen, og sammenslutningen blir liggende på 93 % av landsgjennomsnittet, så inntektsutjevningen vil bli påvirket.

Tabell 14: Frie inntekter pr år i millioner 2004-kr. Sør-Gudbrandsdalen

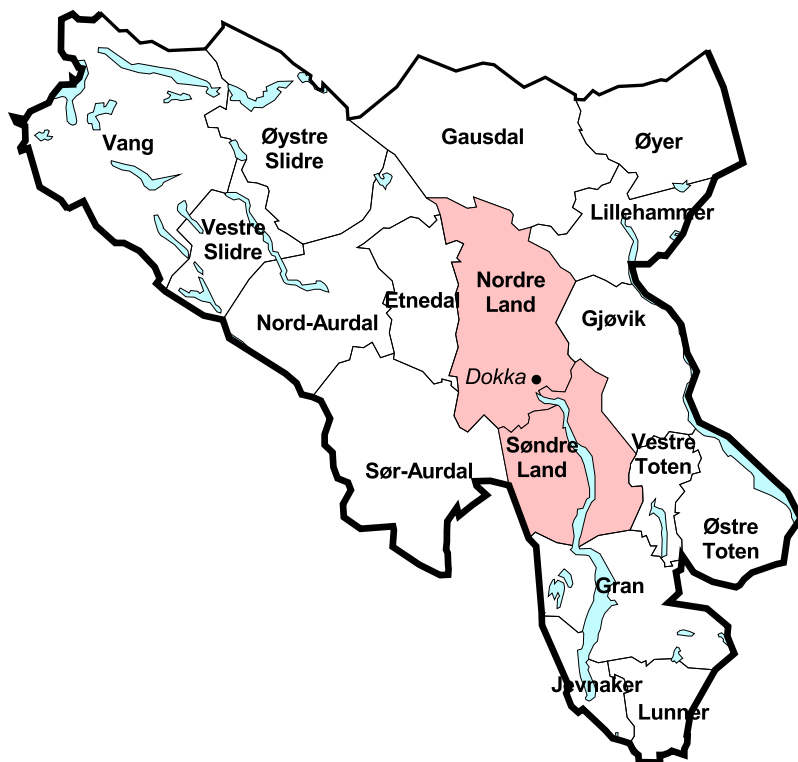
Sør-Gudbrandsdalen	
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	907
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	915
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	903
Årlig effekt de første 10 årene (B-A)	+8
Årlig effekt fra og med år 15 (C-A)	-4

Figur 7 Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing. Sør-Gudbrandsdalen

Sammenslutningen vil få en årlig gevinst på 8 millioner de første ti årene. Gevinsten de 13 første årene utgjør 90 millioner. Inndelingstilskuddet består av to basistilskudd som utgjør 12-13 millioner (det er noe avvik i tallene på grunn av avrunding). Etter 15 år vil rammetilskuddet være ca 4 millioner lavere hvert år enn om dagens kommuneinndeling videreføres. Dette utgjør ca 3 promille av sammenslutningens brutto driftsinntekter. I det reduserte rammetilskuddet ligger effekten av at inntektsutjevningstilskudd reduseres med ca 4 millioner. Disse blir i dag tildelt Gausdal kommune som følge av at de ligger under 90 % -grensen.

2.7 Land kommune

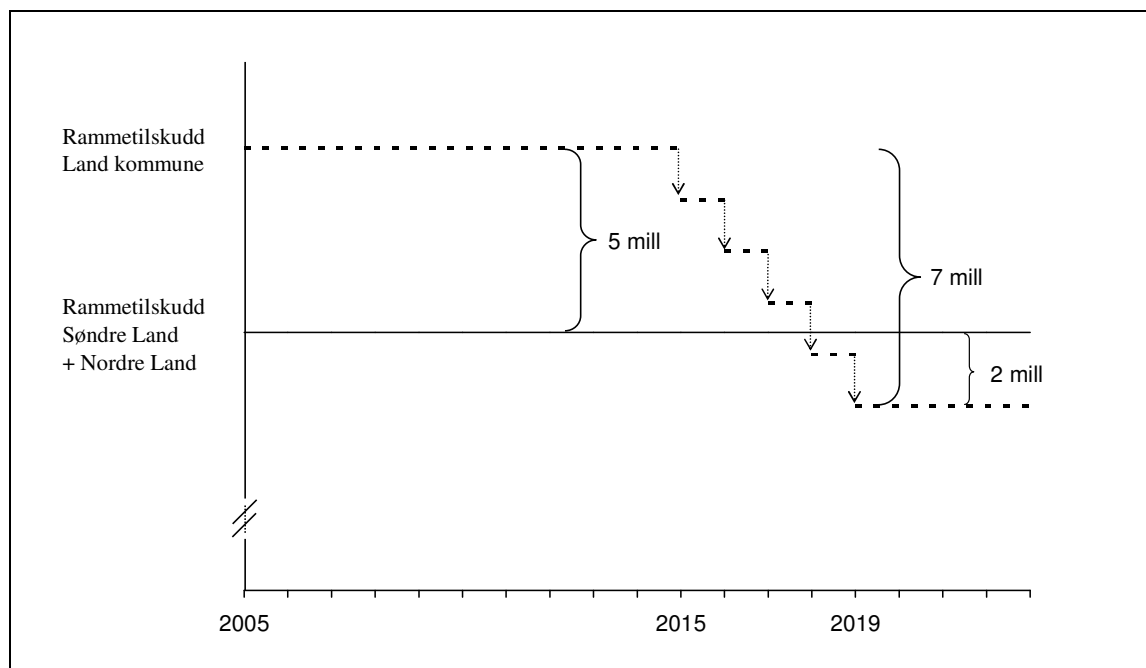
Tabell 15 Noen kommunekarakteristika, Land

Knr.	Kommune	Innbyggere Pr 1.1.04	Areal i km ²	Brutto driftsinntek- ter '03 (1000-kr)	Skatt pr innb- ifht et lands- snitt på 100 % (antatt '05)	Regional- tilskudd 2005 (1000-kr)
0536	Søndre Land	6127	728	313409	70 %	0
0538	Nordre Land	6878	955	274556	82 %	0
Land		13005	1683	587965	76 %	0

Land kommune vil bestå av to lavinntektskommuner. Søndre Land har lavere skattenivå, men høyere bruttodriftsinntekt enn Nordre Land. Mye av dette skyldes at Søndre land har mottatt betydelige beløp gjennom vertskommunetilskuddet. Kommunen vil motta høyt utgiftsutjevneende tilskudd i 2005 på grunn av at deler av vertskommunetilskuddet innlemmes i rammetilskuddet, men dette vil ikke endre seg ved en sammenslåing.

Tabell 16 Frie inntekter pr år i millioner 2005-kr. Land

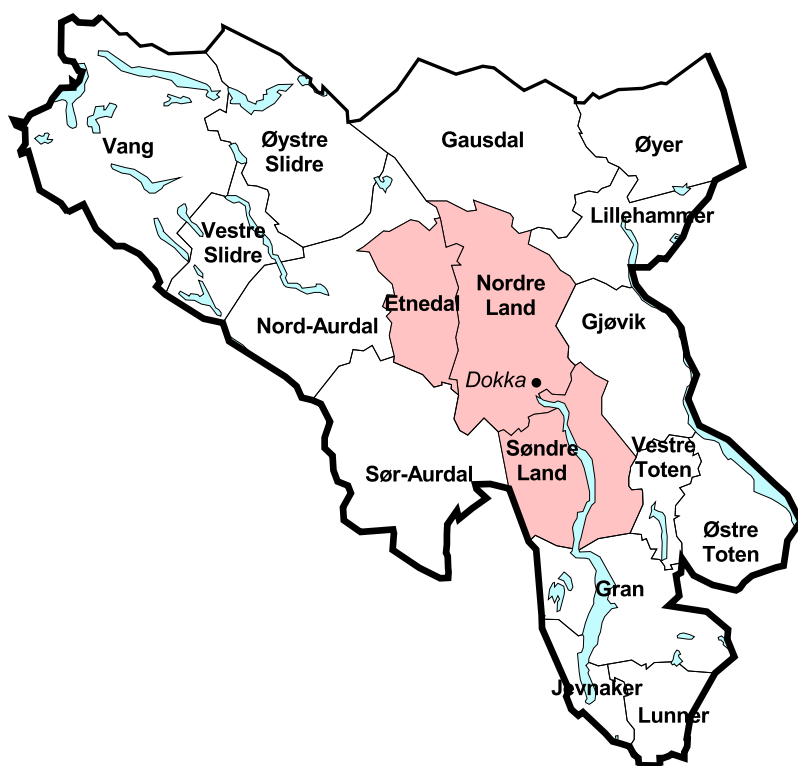
	Land
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	392
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	397
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	390
Årlig effekt de første 10 årene (B-A)	+5
Årlig effekt fra og med år 15 (C-A)	-2

Figur 8 Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing. Land

Sammenslutningen får en gevinst på 5 millioner de første ti årene, til sammen 57 millioner de første 13 årene. Etter 15 år får de 2 millioner mindre i rammetilskudd hvert år, noe som tilsvarer ca 3 promille av brutto driftsinntekter.

2.8 Land og Etnedal kommune

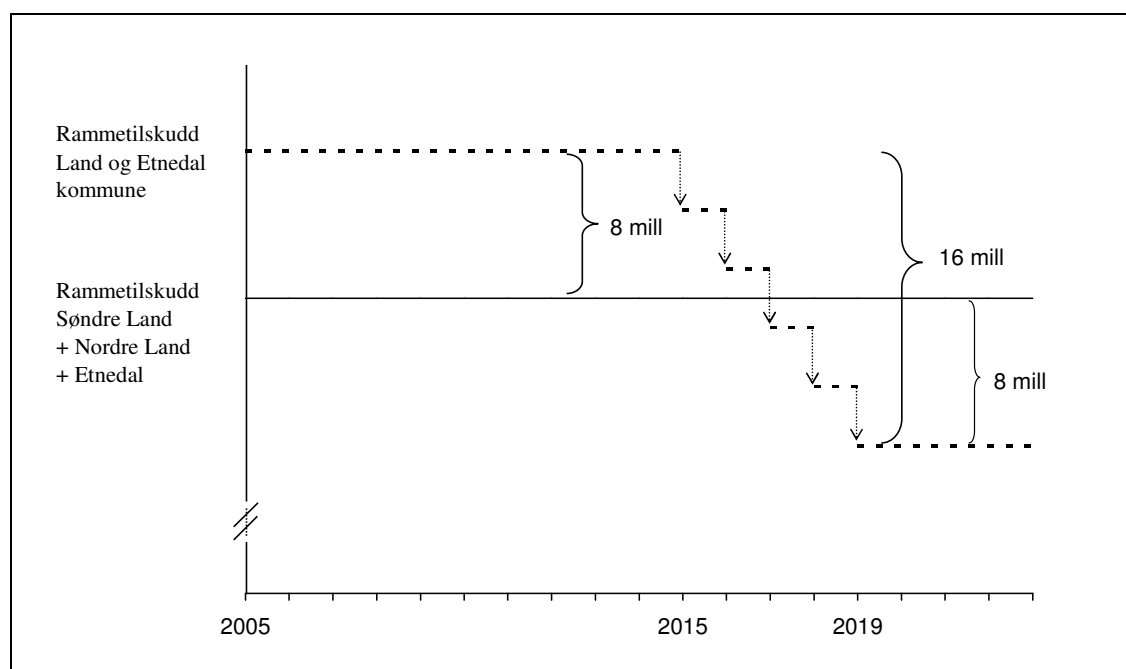
Tabell 17 Noen kommunekarakteristika, Land og Etnedal

Knr.	Kommune	Innbyggere Pr 1.1.04	Areal i km ²	Brutto driftsinntek- ter '03 (1000-kr)	Skatt pr innb- ifht et lands- snitt på 100 % (antatt '05)	Regional- tilskudd 2005 (1000-kr)
0536	Søndre Land	6127	728	313409	70 %	0
0538	Nordre Land	6878	955	274556	82 %	0
0541	Etnedal	1410	458	72643	75 %	3348
Land og Etnedal		14415	2141	660608	76 %	3348

Land og Etnedal består av tre lavinntektskommuner. Etnedal er en liten kommune og mottar regionaltilskudd som vil bli omgjort til inndelingstilskudd de første årene etter en sammenslåing.

Tabell 18 Frie inntekter pr år i millioner 2005-kr. Land og Etnedal

	Land og Etnedal
Sum frie inntekter pr år før sammenslåing (A)	441
Frie inntekter pr år i 10 år etter sammenslåing (B)	449
Frie inntekter pr år fra og med år 15 etter sammenslåing (C)	433
Årlig effekt de første 10 årene (B-A)	+8
Årlig effekt fra og med år 15 (C-A)	-8

Figur 9 Rammetilskuddsutvikling med og uten sammenslåing. Land og Etnedal

Sammenslutningen vil få en gevinst på 8 millioner de første 10 årene som vil bli snudd til en tilsvarende reduksjon etter 15 år. 8 millioner tilsvarer 1,2 % av brutto driftsinntekter. Inndelingstilskuddet på ca 16 millioner består av to basistilskudd og et regionaltilskudd. Det er "reisetid", "sone" og urbanitetskriteriet som gir gevinst de første årene.

3 OPPSUMMERING

I tabell 19 har vi sammenstilt resultatene for de 8 nye kommunekonstellasjonene.

Tabell 19 Oppsummeringstabell for alle de 8 ”nye” kommunene

Ny kommune	Årlig brutto inntektsendring i 10 år		Samlet økt inntekt i overgangsperiodens gevinstår (Mill kr)	Årlig brutto inntektsendring etter 15 år	
	%	Mill kr		%	Mill kr
Toten	+ 1,0 %	10	132	+ 0,4 %	4
GLT	+ 2,5 %	67	927	+ 1,5 %	41
Stor-Gjøvik	+ 1,2 %	22	291	+ 0,5 %	9
Hadeland	+ 1,3 %	14	171	+ 0,1 %	1
Vigga	+ 0,6 %	5	58	- 0,1 %	- 1
Sør-Gudbrandsdal	+ 0,6 %	8	90	- 0,3 %	- 4
Land	+ 0,8 %	5	57	- 0,3 %	- 2
Land og Etnedal	+ 1,2 %	8	86	1,2 %	- 8

I tabellen under har vi dekomponert de årlige rammetilskuddsendringene de første 10 årene slik av man kan se utslagene av hvert inntektssystemelement.

*Tabell 20 Årlige endringer i rammetilskudd år 1-10 fordelt på elementene i inntektssystemet, mill kr.**

	Toten	GLT	Stor-Gjøvik	Hadeland	Vigga	Sør-Gudbrandsdal	Land	Land og Etnedal
Reisetid	7	28	11	8	3	8	3	5
Sone	0	23	6	1	0	0	0	1
Nabo	0	-4	-3	0	0	0	0	0
Urbanitetskriterium	3	19	8	5	2	5	1	2
Basistillegg	-6	-26	-13	-13	-6	-13	-6	-13
Inntektsutjevning	0	0	0	0	0	-4	0	0
Regionaltilskudd	0	0	0	0	0	0	0	-3
Inndelingstilskudd	6	26	13	13	6	13	6	16

* På grunn av avrunding er det enkelte små avvik fra totalsommene tidligere i rapporten

Det er i hovedsak reisetidskriteriet og urbanitetskriteriet som i tillegg til basistillegg og inndelingstilskudd gir utslag. Kriteriene ”sone” og ”nabo” gir stort sett små endringer, men kan i enkelte tilfeller ha stor betydning, som for konstellasjonen GLT, hvor ”sone” årlig gir 23 millioner i ekstra rammetilskudd. Utslaget skyldes endringer i soneinndelingen og er derfor ikke mulig å anslå på forhånd, uten ved hjelp av tallene vi har fått fra SSB.